

Euroopa Liidu finantshuvide kaitse - pettustevastane võitlus - 2010. aasta aruanne

Euroopa Parlamendi 10. mai 2012. aasta resolutsioon Euroopa Liidu finantshuvide kaitse kohta – pettustevastane võitlus – 2010. aasta aruanne (2011/2154(INI))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse oma resolutsioone komisjoni ja Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) varasemate aastaaruannete kohta,
- võttes arvesse komisjoni 29. septembri 2011. aasta aruannet Euroopa Parlamendile ja nõukogule „Euroopa Liidu finantshuvide kaitse – pettustevastane võitlus – 2010. aasta aruanne” (COM(2011)0595) ning sellele lisatud dokumente (SEC(2011)1107, SEC(2011)1108 ja SEC(2011)1109)¹,
- võttes arvesse OLAFi 11. tegevusaruannet – 2011. aasta aruannet²,
- võttes arvesse Euroopa Kontrollikoja aastaaruannet eelarveaasta 2010 eelarve täitmise kohta koos institutsioonide vastustega³,
- võttes arvesse komisjoni teatist Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ja Regioonide Komiteele ning kontrollikoja komisjoni pettustevastase võitluse strateegia kohta (COM(2011)0376),
- võttes arvesse komisjoni teatist Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele Euroopa Liidu finantshuvide kaitse kohta kriminaalõiguse ja haldusjuurdluste abil – Terviklik poliitika maksumaksjate raha kaitseks (COM(2011)0293),
- võttes arvesse oma 15. septembri 2011. aasta resolutsiooni ELi jõupingutuste kohta korruptsiooniga võitlemisel⁴, oma 18. mai 2010. aasta deklaratsiooni ELi jõupingutuste kohta korruptsiooniga võitlemisel⁵ ning komisjoni teatist Euroopa Parlamendile, nõukogule ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele „Võitluse korruptsiooniga Euroopa Liidus” (COM(2011)0308),
- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 325 lõiget 5,
- võttes arvesse nõukogu 25. juuni 2002. aasta määrust (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 Euroopa ühenduste üldeelarve suhtes kohaldatava finantsmääruse kohta⁶,

¹ http://ec.europa.eu/anti_fraud/documents/reports-commission/2010_et.pdf

² http://ec.europa.eu/anti_fraud/documents/reports-olaf/rep_olaf_2010_en.pdf

³ ELT C 326, 10.11.2011, lk 1.

⁴ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2011)0388.

⁵ ELT C 161 E, 31.5.2011, lk 62.

⁶ EÜT L 248, 16.9.2002, lk 1.

- võttes arvesse nõukogu 18. detsembri 1995. aasta määrust (EÜ, Euratom) nr 2988/95 Euroopa ühenduste finantshuvide kaitse kohta¹,
- võttes arvesse oma 6. aprilli 2011. aasta resolutsiooni ühenduste finantshuvide kaitse kohta – pettusevastane võitlus – 2009. aasta aruanne²,
- võttes arvesse kodukorra artiklit 48,
- võttes arvesse eelarvekontrollikomisjoni aruannet (A7-0121/2012),
- A. arvestades, et EL ja liikmesriigid jagavad vastutust ELi finantshuvide kaitsmisel ja võitluses pettuste vastu, ning arvestades, et tihe koostöö komisjoni ja liikmesriikide vahel on ülioluline;
- B. arvestades, et liikmesriikidel lasub peamine vastutus umbes 80% Euroopa Liidu eelarve täitmise eest, samuti omavahendite kogumise eest, muu hulgas käibemaksu ja tollimaksude näol;
- C. arvestades, et 2010. aastal tuvastasid kontrollisüsteemid, et eiramisjuhtumite rahaline kogumõju oli 2,193 miljardit eurot, võrreldes 1,757 miljardi euroga 2009. aastal;
- D. arvestades, et kontrollikoja andmetel mõjutas aruannete aluseks olevaid makseid oluline viga ning hinnanguline veamäär ELi kogueelarve puhul oli 3,7%; arvestades, et kontrollisüsteemid leiti olevat üksnes osaliselt tõhusad maksete korrektsuse tagamisel, ning arvestades, et vigade peamised allikad puudutavad abikõlblikkust ja riigihankeid,
- E. arvestades, et kontrollikoja arvates oli liikmesriikide ametiasutustel enamikul juhtudel piisavalt teavet vigade tuvastamiseks ja parandamiseks enne maksete tegemist, ning arvestades, et kontrollikoja arvates on endiselt võimalusi liikmesriikide parandusmehhanismide ja audititegevuse parandamiseks,

Üldpõhimõtted

1. rõhutab, et ülemaailmne finantskriis ja eriti euroala kriis, millega EL praegu silmitsi seisab, nõuavad erimeetmete rakendamist, et tagada ELi finantshuvide piisav kaitse seoses tuludega, mis on otseselt seotud liikmesriikide finantshuvidega; on arvamusel, et rangema fiskaalpoliitika rakendamine võib Euroopa kriisist välja aidata, vähendades eelkõige ELi varimajanduse suurust, mis on hinnanguliselt umbes üks viiendik ametlikust SKPst³;
2. toonitab e-valitsuse potentsiaali läbipaistvuse suurendamisel ning pettuste ja korruptsiooni vastu võitlemisel avalike vahendite kaitseks; rõhutab, et Euroopa on oma tööstuspartneritest maha jäänud ning seda muu hulgas süsteemide koostalitlusvõime puudumise tõttu⁴; rõhutab, et eriti kriisi ajal tuleks Euroopal rohkem pingutada e-valitsuse loomisel, mis tagaks avaliku rahanduse suurema läbipaistvuse;

¹ EÜT L 312, 23.12.1995, lk 1.

² Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2011)0142.

³ Varimajanduse suurus ja areng 31 Euroopa ja viies teises OECD riigis aastatel 2003–2011, Friedrich Schneider, aadressil <http://www.econ.jku.at/members/Schneider/files/publications/2011/ShadEcon31.pdf>

⁴ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Euroopa digitaalne tegevuskava” (COM(2010)0245).

3. juhib tähelepanu asjaolule, et elektroonilisi, mittesularahalisi tehinguid dokumenteeritakse, mistõttu on varimajanduses osalemine keerukam, ning et riigi elektrooniliste maksete ja varimajanduse osakaalu vahel on tugev seos¹; innustab liikmesriike alandama oma kohustuslike mittesularahaliste maksete künniseid;
4. rõhutab vajadust usaldusväärsete statistiliste andmete järele pettuste ja korruptsiooni kohta ning eriti maksudest ja tollimaksudest kõrvalehoidumise ning ELi vahendite väärkasutamise ulatuse kohta organiseeritud kuritegevuses; taunib asjaolu, et komisjon ei ole suutnud niisuguseid andmeid esitada, hoolimata parlamendi korduvatest palvetest;

Üldised märkused

5. tuletab meelde, et pettus on tahtlik eeskirjade rikkumine, mis on kuritegu, ning et eiramisjuhtumi korral on tegemist eeskirjade mittejärgimisega, ning avaldab kahetsust, et komisjoni aruandes ei käsitleta pettust põhjalikult ja puudutatakse valdavalt eiramisi; tuletab meelde, et Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 325 käsitletakse pettust, mitte eiramisjuhtumeid, ning nõuab, et tehtaks vahet pettuste ja vigade vahel; nõuab, et pettusega samal ajal käsitletaks korruptsiooni;
6. märgib, et võrreldes 2009. aasta 1,4 miljardi euroga (ehk 1,13%) suurenes 2010. aastal kulude osas kindlaks tehtud eiramisjuhtumite finantsmõju, moodustades 1,8 miljardit eurot (ehk 1,27% assigneeringuid); ka tulude osas on finantsmõju 2009. aastaga võrreldes (357 miljonit eurot ehk 1,84%) suurem – 393 miljonit eurot (ehk 1,88% kõikidest kogutud traditsioonilistest omavahenditest, arvestamata maha kulusid);
7. taunib asjaolu, et suurt hulka ELi vahenditest kulutatakse endiselt valesi, ning kutsub komisjoni üles tegutsema otsustavalt, et saada tagasi suurem osa ekslikult väljamakstud raha, et kohustada liikmesriike vastutama rohkem nende eiramisjuhtumite eest, mille makseid pole veel tagasi saadud, et paremini ennetada ja tuvastada eiramisjuhtumeid ja pettuseid, ning ELi raha väärakasutuse korral peatama otsekohe maksed ja rakendama tõhusaid sanktsioone;
8. märgib, et 2010. aastal on teatatud eiramisjuhtumite arv suurenenud kõigis sektorites, välja arvatud ühinemiseelsetes vahendites ning traditsioonilistes omavahendites, ning et kasv on seotud ühtekuuluvusfondide 2000.–2006. aasta rakendusperioodi lõpuga ning eiramisjuhtumite haldamise süsteemis (IMS) tehtud parandustega;
9. rõhutab, et ehkki eiramisjuhtumite haldamise süsteemi on uuendatud ja täiustatud ning enamik liikmesriike edastab rohkem teateid, tänu millele on paranenud teadete kvaliteet ja usaldusväärsus, on liikmesriikide eiramisjuhtumitest teavitamise meetodid erinevad, mille tõttu tekib kahtlus riiklike teatamissüsteemide sobivuse kohta; kutsub liikmesriike üles rakendama täielikult eiramisjuhtumite haldamise süsteemi ning täiustama veelgi teatamisega seotud nõuete täitmist liikmesriikide poolt ning parandama eiramisjuhtumitest teatamise kiirust;
10. on mures, et mõned liikmesriigid ei kasuta endiselt täiel määral elektroonilist teatamissüsteemi; kutsub neid liikmesriike üles olukorda kiiremas korras parandama;

¹ Varimajandus Euroopas aastal 2010: elektrooniliste maksesüsteemide kasutamine varimajanduse vastu võitlemiseks, Friedrich Schneider, A. T. Kearney, 2010.

11. avaldab veel kord kahetsust tõsiste kahtluste üle liikmesriikide edastatava teabe kvaliteedi osas ning märgib, et mõni liikmesriik teavitab jätkuvalt vähestest tuvastatud eiramisjuhtumitest ja pettustest, ja kutsub komisjoni üles teavitama Euroopa Parlamenti, kas riiklikud kontrollisüsteemid toimivad nendes liikmesriikides tõhusalt;
12. tuletab meelde, et ühenduse õigusaktide kohaselt tuleb liikmesriikidel teatada kõikidest eiramisjuhtumitest hiljemalt kahe kuu jooksul pärast selle kvartali lõppu, mille ajal eiramisjuhtum esmase haldusleiu või kohtuleiu käigus avastati ja/või kui leitakse uut teavet teatatud eiramisjuhtumi kohta; kutsub liikmesriike üles tegema kõik vajalikud jõupingutused, kaasa arvatud riiklike haldusmenetluste kiirendamine, et järgida nõutud tähtaegu ning vähendada ajavahemikku eiramisjuhtumi tuvastamise ning sellest teavitamise vahel; kutsub liikmesriike üles tegutsema pettuste tõkestamise nimel, tehes jõupingutusi esmajoones maksumaksjate raha kaitsjana;
13. rõhutab, et on vaja usaldusväärseid statistilisi andmeid pettuste ja korruptsiooni ulatuse, iseäranis maksudest ja tollist kõrvalehoidumise ning organiseeritud kuritegevusega seotud ELi fondide raha kuritarvitamise kohta; kahetseb, et vaatamata Euroopa Parlamendi korduvatele üleskutsetele ei ole komisjon suutnud neid dokumente esitada;
14. avaldab nõrdimust, et komisjon ei suuda hinnata eiramisjuhtumite ja pettuste tegelikku ulatust ning seetõttu ei ole võimalik hinnata eri liikmesriikide eiramisjuhtumite ja pettuste tegelikku ulatust üldiselt ega suurima eiramisjuhtumite ja pettuste ulatusega liikmesriike kindlaks teha ja korrale kutsuda, nagu parlament juba 2009. aastal nõudis;
15. juhib tähelepanu, et viimase paari aasta jooksul on arendatud välja uusi meetodeid korruptsiooni ning pettuste mõõtmiseks, ning nõuab tungivalt, et komisjon teeks viivitamata jõupingutusi, et rakendada neid uusi mõõtmisvahendeid ning anda hinnang korruptsiooni ja pettuste ulatuse ning ELi tulude omandamise ulatuse kohta ELi vahendite kasutamisel; see võimaldab hinnata ELi vahendite väärkasutuse eest kaitsmise tõhusust ning kaitsta ELi tulusid omandamise eest;
16. nõuab, et ELi vahenditega seotud pettuste ja korruptsiooni mõõtmisvahendite arendamise eest vastutaks komisjon tihedas koostöös Euroopa Parlamendi, Euroopa Kontrollikoja ning teiste ELi auditi- ja kontrolliorganitega;
17. märgib, et põllumajandussektoris kohaldatav niinimetatud 50/50 reegel¹ on liikmesriikidele tõhus stiimul vahendite tagasinõudmismenetluste kiirendamiseks ja lõpule viimiseks; kutsub komisjoni üles hindama, kas seda rahatagastusmehhanismi oleks otstarbekas rakendada ka teistes (ühtekuuluvuse ja ühinemiseelsetes) sektorites ning kas seda reeglit kohaldades oleks otstarbekas tagasinõudmistähtaegu lühendada poole võrra, s.o vastavalt kahe ja nelja aastani;
18. märgib, et Euroopa Kontrollikoja 2010. aasta aruandes on täheldatud, et 2010. aasta finantsaruannetes märgitud suurest veahulgast mõjutatud maksed moodustasid 3,7% kõikidest ELi eelarvekuludest, s.o ligikaudu 4,5 miljardit eurot;

¹ Selle reegli järgi võib komisjon võtta liikmesriikide eelarvest tagasi 50% õigusvastaseid makseid, mida ei ole nelja aasta jooksul sisse nõutud. Maksete tagasinõudmisega seotud kohtuprotsesside korral on see tähtaeg kaheksa aastat. Seda reeglit rakendatakse õigusvastaselt väljamakstud raha kiiremaks tagastamiseks.

19. märgib, et kontrollikoja aruandes väidetakse samuti, et liikmesriikide institutsioonidel oli enne maksete kinnitamist osa vigade tuvastamiseks ja nende parandamiseks või vältimiseks piisavalt teavet;

Tulu. Omavahendid

20. tuletab meelde, et käibe- ja tollimaksu nõuetekohane laekumine mõjutab otseselt nii liikmesriikide majandust kui ka ELi eelarvet; rõhutab, et tulude kogumise süsteemide täiustamine peaks olema kõigi liikmesriikide ülim prioriteet, eriti nende puhul, kellel on suurimad raskused praeguses majandusolukorras;
21. toonitab, et rõhk tuleks asetada tõhusamale maksukogumisele; rõhutab, et maksupettus viib väga suurte kaotusteni ELi eelarves ning liikmesriikide majanduses, süvendades seeläbi võlakriisi; tuletab meelde, et praeguse varimajanduse kulud kannavad need kodanikud, kelle sissetulekud on hästi dokumenteeritud ning lihtsalt jälgitavad;
22. märgib, et liikmesriikide esitatud andmed traditsiooniliste omavahendite valdkonna eiramisjuhtumite kohta on väga erinevad, ning seepärast arvab, et eiramisjuhtumite ja pettuste klassifikatsioon omavahendite andmebaasis OWNRES ei ole täiesti usaldusväärne; kutsub komisjoni üles välja uurima, kuidas saaks seda andmebaasi esitatavate andmete usaldusväärsuse ja võrreldavuse tagamiseks täiustada;
23. kutsub komisjoni üles pöörama jätkuvalt suurt tähelepanu liikmesriikide tollikontrolli strateegiate elluviimisele, eelkõige suure riskiga seotud impordi valdkonnas, ning tõhustama traditsiooniliste omavahendite valdkonna eiramisjuhtumite ja pettusekahtluste kindlakstegemisega seotud tegevust;
24. väljendab muret, et salakaubavedu, eriti sigarettide salakaubavedu on ELile jätkuvalt suur probleem, mille pärast kaotatakse palju riiklikku ja ELi eelarveraha; väljendab heameelt komisjoni koostatud tegevuskava üle sigarettide ja alkoholi salakaubaveo vastu võitlemiseks ELi idapiiril, 2010. aasta lõpus uuendatud tollikoostöö üle Hiina ja Venemaaga ning mõlema riigiga kinnitatud strateegilise tollikoostöö raamistiku üle;
25. tunneb heameelt tulemuste üle, mis saavutati 2010. aasta juunis toimunud liikmesriikide ühisel tollioperatsioonil „Sirocco”, mida koordineeris Euroopa Pettustevastane Amet (OLAF) ja mille käigus peeti kinni ligikaudu 40 miljonit sigaretti, 1,2 tonni lahtist tubakat, 7000 liitrit alkoholi ja 8 miljonit muud võltskaupa;
26. märgib, et suure osa tulust moodustab käibemaks, mistõttu peavad komisjon ja liikmesriigid jälgima praeguseid ja uusi pettusesuundumusi ning neile tõhusalt reageerima; hindab kõrgelt komisjoni rohelist raamatut käibemaksu tuleviku kohta ja kutsub üles tegema konkreetseid käibemaksureformi ettepanekuid;

Saamata jäänud käibemaks

27. tuletab meelde, et vastavalt komisjoni tellimusel teostatud uuringule¹ on keskmine ELi

¹ Uuring käibemaksulõhe määramiseks ja analüüsiks EL 25 liikmesriigis, teostanud komisjoni tellimusel Reckon LLP.

käibemaksulõhe¹ hinnanguliselt 12%; juhib eelkõige tähelepanu asjaolule, et see käibemaksulõhe on eriti ohtlikul tasemel Kreekas ja Itaalias (vastavalt 30% ja 22%) ehk riikides, kes elavad võlakriisi kõige raskemalt läbi ning kelle olukord ohustab kogu EL 27 majanduslikku stabiilsust;

28. rõhutab, et lisaks maksudest kõrvalehoidumisele ning maksejõuetuse tõttu saamata jäänud tulule on käibemaksulõhe omane ka pettustele ning et miljarditesse eurodesse ulatuvat saamata jäänud käibemaksu hüvitatakse peamiselt rangete meetmete abil, mis puudutavad ELi neid kodanikke, kelle sissetulekud on lihtsalt jälgitavad;
29. osutab asjaolule, et alates käibemaksu kogumise mudeli kasutuselevõtust ei ole seda mudelit muudetud; rõhutab, et see mudel on aegunud, arvestades mitmeid tehnoloogias ning majanduskeskkonnas toimunud muutusi;

Saamata jäänud tollimaksud

30. toonitab, et tollimaksude laekumine on oluline osa ELi traditsioonilistest omavahenditest ning sissetulekuallikas liikmesriikide valitsustele, kes jätavad endale 25%, et katta maksukogumise kulud; kordab, et tõhus eiramisjuhtumite ja pettuste ennetamine selles valdkonnas kaitseb liidu finantshuve ning omab olulisi tagajärgi siseturule, kaotades maksudest kõrvalehoiduvate ettevõtjate ebaausad eelised võrreldes nendega, kes täidavad oma kohustusi;
31. rõhutab, et tolli nõuetekohane toimimine mõjutab otseselt käibemaksu arvutamist;
32. tuletab sellega seoses meelde, et kontrollikoda leidis oma eriaruandes nr 13/2011², et juba üksnes tolliprotseduuri 42³ rakendamine tõi endaga kaasa 2009. aastal hinnanguliselt ligikaudu 2,2 miljardi euro suuruse kahju⁴ seitsmes liikmesriigis, mida kontrollikoda auditeeris; see moodustab 29% käibemaksust, mis on teoreetiliselt kohaldatav nendes liikmesriikides 2009. aastal tolliprotseduuri 42 alusel imporditud kauba maksustatava koguse suhtes;
33. tuletab meelde, et kontrollikoda avastas tõsiseid puudusi lihtsustatud tollimenetluste kontrollimises, mis moodustavad kõikidest tollimenetlustest 70%; juhib tähelepanu, et need on viinud põhjendamatu tulude vähenemiseni liidu eelarves ning rikkumiseni ELi kaubanduspoliitikas; rõhutab, et tuvastatud puuduste hulgas olid muu hulgas madala kvaliteediga või halvasti dokumenteeritud auditid ning automatiseeritud andmetöötlusmeetodite vähene kasutamine lihtsustatud menetluste kontrollimisel;

Kulud

Põllumajandus

¹ Erinevus tegelikult kogutud käibemaksu ning selle vahel, kui palju käibemaksu peaksid liikmesriigid oma majandusest teoreetiliselt saama.

² Euroopa Kontrollikoja eriaruanne nr 13/2011 „Kas tolliprotseduuri 42 kontroll on käibemaksust kõrvalehoidumise ärahoidmiseks ja avastamiseks piisav?”

³ Protseduur, mida kasutab importija, et saada käibemaksuvabastust, kui imporditav kaup transporditakse teise liikmesriiki ning kui sihtliikmesriigis on käibemaksukohustus.

⁴ Millest 1,8 miljardit eurot ilmnes seitsmes valitud liikmesriigis ning 400 miljonit eurot 21 liikmesriigis, kuhu imporditud kaup saadeti.

34. märgib, et 2010. aastal kasvas eiramisjuhtumitest ja pettusekahtlustest teatamiste arv ning nende rahaline mõju kasvas 13 miljonilt eurolt 2009. aastal 69 miljoni euroni 2010. aastal;
35. peab kahetsusväärseks, et tagasi nõutud raha kogusumma on endiselt mitterahuldav: 2010. finantsaastal nõudsid liikmesriigid sisse 175 miljonit eurot, mis moodustab 42% Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondi 2007. aasta ja hilisema aja võlgadest, ning tagasi nõudmata vahendite kogusumma oli 2010. finantsaasta lõpus 1,2 miljardit eurot, samas kui nn 50/50 reeglist juhinduvad liikmesriigid kandsid oma riigieelarvest ELi eelarvesse vaid 300 miljonit eurot; väljendab kahetsust, et komisjon ei ole arvestanud Euroopa Parlamendi üleskutset ega esitanud Euroopa Parlamendile 2010. aasta ELi finantshuvide kaitse aruandes infot selles valdkonnas tehtud edusammude kohta; kordab oma üleskutset komisjonile astuda kõik vajalikud sammud tõhusa tagasinõudmissüsteemi rakendamiseks ja teavitada sellest Euroopa Parlamenti;
36. väljendab kahetsust, et mõni liikmesriik ei pidanud 2010. aastal kinni eiramisjuhtumitest teatamise tähtaegadest; nõustub komisjoniga, et kõik liikmesriigid peavad teatamist täiustama; tuletab meelde, et Soome, Austria ja Holland võtsid kohustuse pidada kinni teatamise nõuetest, ja kutsub komisjoni üles teavitama Euroopa Liidu finantshuvide kaitse ja pettustevastase võitluse aastaaruandes nende liikmesriikide 2011. aasta edusammudest;
37. on mures, et 2010. aastal on Itaalia ja EL 12 riigid kvalifitseerinud rohkem kui 90% teatatud eiramisjuhtumitest pettusekahtluse juhtumiteks; kutsub liikmesriike üles võtma kõik vajalikud meetmed, kaasa arvatud tihe koostöö ELi institutsioonidega, et tegeleda kõikide põhjustega, mis viivad ELi vahenditega seotud pettusteni;
38. väljendab muret, et Prantsusmaa, Saksamaa, Hispaania ja Ühendkuningriik on teatanud kahtlaselt madalast arvatavate pettusejuhtumite määrast, arvestades eelkõige nende riikide suurust ning saadud finantsabi, nagu kirjeldatakse komisjoni aruandes ELi finantshuvide kaitsmise kohta; on arvamusel, et see tekitab põhjendatud kahtlusi, kas teatamise nõuetest peetakse kinni; nõuab tungivalt, et komisjon avaldaks nende liikmesriikide puhul üksikasjaliku teabe kasutatud teavitamismeetodi ja pettuste avastamise suutlikkuse kohta; kutsub komisjoni veel kord üles liikmesriikide järelevalve- ja kontrollisüsteemide tõhusust hoolikalt jälgima ja tagama, et teave eiramisjuhtumite taseme kohta liikmesriikides vastaks tegelikule olukorrale; palub komisjonil esitada ELi finantshuvide kaitse aruandes teabe selles valdkonnas 2011. aastal võetud meetmete kohta;

Ühtekuuluvuspoliitika

39. vastavalt Euroopa Liidu finantshuvide kaitse 2010. aasta aruande andmetele oli ligikaudu 70% kõikidest teadetest eiramisjuhtumite kohta seotud ühtekuuluvuspoliitikaga ning ühtekuuluvuspoliitika valdkonna kulude tagasinõudmise näitaja oli 2010. aastal suurim (üle 60%); rõhutab, et esitatud andmete põhjal ei ole ühtekuuluvuspoliitika valdkonna eiramisjuhtumite ja pettuste tegelikku arvu võimalik objektiivselt hinnata, sest teatatud eiramisjuhtumite ja/või pettuste suur arv võib olla seotud 2009. aastal kasutusele võetud eiramisjuhtumite haldamise süsteemiga;
40. rõõmustab 2010. aasta edusammude üle seoses programmiperioodi 2000–2006 eest tagasi nõutud summadega, mis moodustasid 70% ehk 2,9 miljardit eurot õigusvastaselt

väljamakstud rahast (2009. aastal oli see näitaja 50%);

41. märgib, et 2010. aastal ei teatanud Taani, Prantsusmaa, Malta, Holland, Rootsi ega Sloveenia ühestki selle valdkonna rikkumisest, mis tekitab kahtluse, kas eiramisjuhtumite haldamise süsteemi rakendatakse õigesti; avaldab muret tagasinõudmiste madala määra pärast Ungaris, Tšehhi Vabariigis ja Sloveenias (umbes 20% ja vähem); palub komisjonil võtta meetmeid, selgitada välja põhjused ning teavitada Euroopa Parlamenti järgmise aasta ELi finantshuvide kaitse aruandes edusammudest;
42. rõhutab, et nagu näha ELi finantshuvide kaitse 2010. aasta aruande andmetest, näitab enim teatatud eiramisjuhtumite analüüs, et eiramised tuvastatakse enamasti projekti elluviimise etapis, kõige suuremat finantsmõju avaldub aga valiku- ja hankeetapis; rõhutab, et juhindudes läbipaistvast, selgest ja paindlikust hankesüsteemist, kasutades aktiivselt elektroonilist hankesüsteemi ja määrates ELi tasemel kindlaks hangete üldpõhimõtted, oleks võimalik tagada liikmesriikide ja ELi raha efektiivsem kasutus; loodab, et komisjon viib hankesüsteemi reformi tõhusalt ellu;

Ühinemiseelsed vahendid

43. väljendab muret, et ühinemiseelsete vahendite valdkonnas on vahendite tagasinõudmise näitajad kõige väiksemad: 2010. aastal oli see näitaja vaevu 10% võrreldes 2009. aasta 27%ga; märgib murelikult, et tagasinõudmiste näitaja 2002.–2006. aasta eest on väike (ligikaudu 30%), eriti Bulgaarias, Türgis, Leedus ja Lätis, ning kutsub komisjoni üles tegutsema, et toetust saavad riigid selgitaksid tagasinõudmiste madala määra põhjuseid, parandaksid oma tulemusi ja lisaksid puuduva teabe lõpetatud tagasinõudmismenetluste kohta;
44. märgib, et sarnaselt 2009. aastale oli kõige enam eiramisjuhtumeid ja pettusi seotud SAPARDi fondi raha kasutamisega Bulgaarias ja Rumeenias; rõõmustab, et Bulgaaria on riiklike kontrollisüsteemide tugevdamises teinud edusamme, mida näitab asjaolu, et 2010. aastal tuvastati enamik eiramisjuhtumite ja pettusekahtlusi mitte väljastpoolt, vaid kohalike või riiklike kontrollijate poolt; väljendab kahetsust, et Rumeenias tuvastavad suurema osa eiramisjuhtumitest ja pettusekahtlustest ikka veel ELi teenistused kontrolli käigus või tuvastatakse need nende nõudmisel tehtud kontrolli käigus; kutsub komisjoni üles tegema tihedat koostööd Rumeenia ametiasutustega olukorra parandamiseks;
45. väljendab heameelt komisjon eesmärgi üle toetada uute toetusesaajate (Türgi, Horvaatia, endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi ja Montenegro) pingutusi eiramisjuhtumite haldamise süsteemi rakendamisel;

Euroopa Pettustevastane Amet (OLAF)

46. kordab, et OLAFi sõltumatust ja tõhusust tuleb ka edaspidi kindlustada;
47. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tagama soovitude tõhusa ja õigeaegse elluviimise, kui OLAF on juhtumeid uurinud;
48. on seisukohal, et liikmesriigid peaksid olema kohustatud esitama igal aastal aruande OLAFi poolt nende õigusasutustele edastatud juhtumitele järgnenud tegevuse kohta,

sealhulgas selliste juhtumite korral määratud kriminaal- ja rahaliste karistuste kohta;

Riigihanked, suurem läbipaistvus ja korruptsioonivastane võitlus

49. kutsub komisjoni, liidu asjaomaseid asutusi ning liikmesriike üles võtma meetmeid ning tagama ressursid kindlustamaks, et ELi vahendid ei kannataks korruptsiooni tõttu, et võtta vastu hoiatavad sanktsioonid avastatud korruptsiooni- ja pettusejuhtumite korral, et konfiskeerida kuritegelikul teel saadud vara, mis on seotud pettuste, maksudest kõrvalehoidumise ning rahapesu hõlmavate kuritegudega;
50. toonitab, et komisjoni 2011. aasta teatise (võitluse kohta korruptsiooniga Euroopa Liidus) kohaselt kaotatakse ELis korruptsiooni tõttu 120 miljardit eurot aastas, mis tekitab finantskahju, vähendab riikide eelarveid ning õõnestab usaldust demokraatlike institutsioonide vastu; rõhutab lisaks, et parlamendi 2011. aasta resolutsioonis ELi jõupingutuste kohta korruptsiooniga võitlemisel märgitakse, et korruptsioon viib üldiselt maksumaksjalt saadava riigi raha ja ELi vahendite väärkasutusele ja moonutab turgu, ning kutsub komisjoni ja liidu asjaomaseid asutusi üles – ka oma ülalnimetatud deklaratsioonis – tagama, et ELi vahendid ei kannataks korruptsiooni tõttu;
51. tervitab Euroopa Parlamendi otsust luua organiseeritud kuritegevuse, korruptsiooni ja rahapesu küsimustega tegelev erikomisjon;
52. väljendab heameelt asjaolu üle, et Malta ratifitseeris 20. jaanuaril 2011. aastal konventsiooni ELi finantshuvide kaitse kohta; peab kahetsusväärseks, et konventsiooni ei ole veel ratifitseerinud Tšehhi Vabariik, ning kutsub kõnealust riiki üles seda võimalikult kiiresti tegema; kutsub samuti Eestit üles ratifitseerima 29. novembri 1996. aasta protokolli, mis käsitleb Euroopa finantshuvide kaitse konventsiooni tõlgendamist Euroopa Ühenduste Kohtu tehtud eelotsuste abil;
53. tuletab meelde, et programm Herakles II on komisjoni (Euroopa Pettustevastase Ameti) hallatav rahastamisvahend ELi finantshuvide kaitseks ning nendega seotud kuritegevuse, sealhulgas sigarettide salakaubanduse ennetamiseks; märgib, et programmi Herakles II vahehindamine kinnitas selle lisandväärtust; on arvamisel, et selle vahendi järeltulija ehk programm Herakles III peaks jätkama liikmesriikide tehnilise varustuse parandamist, rahastama juurdepääsu andmebaasidele, mis on olulised liikmesriikide asutuste ja Euroopa Pettustevastase Ameti teostatavate uurimiste puhul, ning võitlema sigarettide salakaubanduse ja võltsimise vastu kooskõlas tubakatootjatele õiguslikult siduvate kokkulepetega;
54. kordab komisjonile ja liikmesriikidele esitatud üleskutset kavandada, rakendada ja korrapäraselt hinnata ühiseid hankesüsteeme, et ennetada pettuse- ja korruptsioonijuhtumeid, määratleda ja rakendada selged tingimused riigihangetes osalemiseks ning kriteeriumid, mille alusel riigihangete otsused tehakse, ning samuti võtta vastu ja rakendada süsteeme, et riigihangete otsused riiklikul tasandil läbi vaadata, et tagada riigi rahaliste vahendite läbipaistvus ja aruandekohustus, ning võtta vastu ja rakendada riskihaldamis- ja sisekontrollisüsteeme;
55. väljendab heameelt 2011. aasta jaanuaris avaldatud komisjoni rohelise raamatu üle ELi riigihanke poliitika ajakohastamise ning tõhusama Euroopa hanketuru kohta; märgib, et seda konsulteerimist käsitlev hindamisaruanne võeti vastu 2011. aasta juuni lõpus ning et 2011. aasta detsembris võttis komisjon vastu oma ettepanekud ELi riigihangete

põhieeskirjade reformimise kohta (direktiivid 2004/17/EÜ ja 2004/18/EÜ);

Edasine tegevus

56. palub komisjonil lisaks õigusrikkumistest teatajate või informaatorite käest saadud teabele teavitada parlamenti muudest näitajatest, allikatest või meetoditest, mida tal on võimalik kasutada, et hinnata, milliste ELi vahendite või tulude valdkonnas on pettusejuhtumite esinemise tase tõusnud;
 57. kutsub komisjoni üles kaitsma ja edendama uurivat ja sõltumatut ajakirjandust, millel on tähtis osa Euroopa rahaliste vahenditega seotud kuritegevuse, pettuste ja korrupsiooni vastu võitlemisel;
 58. kutsub komisjoni üles hindama, kas õigusrikkumistest teatajate või informaatorite abiga uuritud pettusejuhtumid vastavad valdkondadele, kus on pettusejuhtumite kõrge tase hinnanguliselt võimalik, tuginedes sõltumatutele kriteeriumidele või näitajatele; kui ei, tuleks hinnata teisi meetodeid, et alata uurimisi valdkondades, kus pettusekahtluse juhtum jääb teavitamata kurjategijate nn vaikimisseaduste tõttu, mis takistavad teabe lekkimist õigusrikkumistest teatajate või informaatorite kaudu;
 59. rõhutab – võttes arvesse aasta-aastalt korduvat olukorda, et liikmesriigid ei esita õigeks ajaks andmeid või nende esitatavad andmed on ebatäpsed ja neid ei ole võimalik võrrelda, mistõttu ei ole pettuste tegelikku ulatust ELi liikmesriikides võimalik objektiivselt hinnata ning Euroopa Parlament, komisjon ja OLAF ei saa olukorra hindamise ja ettepanekute esitamisega seotud funktsioone sobivalt täita –, et selline olukord ei ole vastuvõetav ning kutsub komisjoni üles võtma igakülgse vastutuse liikmesriikidele õigusvastaselt väljamakstud raha tagasinõudmise eest, koguma vajalikke ühtseid ja võrreldavaid andmeid ning määrama kindlaks aruandluspõhimõtted kõikides liikmesriikides;
- o
o o
60. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, Euroopa Liidu Kohtule, Euroopa Kontrollikojale, Euroopa Pettustevastase Ameti järelevalvekomiteele ja Euroopa Pettustevastasele Ametile.